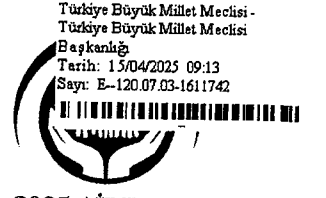

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-15517930

Konu : Soru Önergesi (7/20018)

7/20018

6262

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.12.2024 tarihli ve 1545072 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem SEDEF tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/20018 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/20018 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3F5F39E0-1ADC-4746-B9FA-9B47B5F5ACE1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

**Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem SEDEF'e Ait 7/20018 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Ülkemizin engellilik alanındaki temel bakış açısı; engelli bireylerin herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmaksızın toplumsal hayata diğer bireylerle eşit ve bağımsız bir şekilde katılımlarının sağlanmasıdır. Ülkemizin engellilik politikasının uluslararası dayanağını Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) oluştururken; Anayasa ve engellilik alanında çerçeve kanun niteliğinde olan ve 2005 yılında yayımlanan 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ise ulusal dayanağını oluşturmaktadır. Engelli bireylerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 2006 yılında kabul edilen EHİS; ülkemiz tarafından 2009 yılında, Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol ise 2015 yılında onaylanmıştır.

EHİS'in ülkemizde uygulanmasının teşvik ve temin edilmesi ile izlenmesinden sorumlu odak kurum olan Bakanlığımız; bu kapsamda ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi, engelli bireylere yönelik sosyal hizmetlerin sunulması, bu alanda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyonun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Ulusal politikaların engellilik kapsayıcı ve hak temelli bir anlayışla oluşturulması teşvik edilmektedir. Farkındalık çalışmaları kapsamında; mevzuat revizyonu ve/veya oluşturulmasına, program ve projelerin yürütülmesine, ayrıştırılmış veri oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ülkemizin engellilik alanındaki koordinasyonunda katılımcı bir anlayışla “engelli bireylerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum inşa etmek” vizyonunu ortaya koyan “2030 Engelsiz Vizyon Belgesi”, hazırlanarak ilan edilmiştir. Engelsiz Vizyon Belgesi'nde “İçermeci ve Erişilebilir Toplum”, “Hakların Korunması ve Adalet”, “Sağlık ve İyilik Hali”, “Kapsayıcı Eğitim”, “Ekonomik Güvence”, “Bağımsız Yaşam”, “Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar” ve “Uygulama ve İzleme” adlı 8 başlık altında, 31 hedef ve 107 eylem alanı belirlenmiştir. Vizyon Belgesi; diğerlerinin yanı sıra engellilik alanında hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve buna yönelik farkındalığın artırılmasını da hedeflemektedir.

Engelsiz Vizyon Belgesi ile belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak 2023-2025 yılları arasında yürütülecek faaliyetlerin oluşturulması amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda katılımcı bir anlayışla hazırlanan ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (EHUEP) ise 3 Şubat 2023 tarihli Resmi Gazete'de Cumhurbaşkanlığı Genelgesi olarak yayımlanmıştır.

II. yılını tamamlamak üzere olan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nda engelli bireylere yönelik ayrımcılığın önlenmesi amacıyla “Engelli bireylere yönelik hak temelli bakış açısının yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yapılması”, “Engelli bireylerin, engelli hakları ve kamu hizmetlerine ilişkin farkındalığını artırmak üzere çalışmalar yapılması” ve “Engelli bireylerin, engelli hakları ve kamu hizmetlerine ilişkin farkındalığını artırmak üzere çalışmalar yapılması” hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla sorumlu taraflarca hayata geçirilmesi planlanan faaliyetler belirlenmiştir.

Bununla birlikte; Bakanlığımız tarafından kamu kurum ve kuruluşları personeline yönelik hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve engelli haklarının güçlendirilmesi amacıyla eğitimler verilmektedir. Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelin farkındalığını artırmak üzere hazırlanan “Engellilerin İnsan Hakları”na ilişkin sunum Mart 2022 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığı uzaktan eğitim kapısında yer almaktadır. 2023 ve 2024 yılları içerisinde;

- 27 Mart 2023 tarihinde Kamu Denetçiliği Kurumu Uzman Yardımcılarına,
- 4 Eylül 2023 tarihinde; 108. Dönem Kaymakam adaylarına,
- 23 Kasım 2023 ve Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan personele,
- 23 Mayıs 2024 tarihlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı üst düzey yetkililerine,
- 1 Aralık 2023 tarihinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencilerine,
- 2 Mayıs 2024 tarihinde ÖSYM personeline,
- 6 Kasım 2024 tarihinde kamu kurumlarının personel birimlerine

yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Ayrıca; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli personele hizmet içi eğitim programlarında hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve engelli haklarının güçlendirilmesine yönelik konulara eğitim programlarında yer verilmektedir.

Diğer taraftan; 07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2'nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuştur. Anılan Kanunun geçici 2'nci ve 3'üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Komisyonlar denetimlerini 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarına göre yürütmektedir. Erişilebilirlik ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2011 yılından bu yana yönetici ve teknik personele eğitim çalışmaları aralıksız sürdürülmüştür. Diğer yandan 2021 yılından bu yana düzenlenen Erişilebilirlik Atölyeleri ile belediyeler başta olmak üzere kurum ve kuruluşlara ulaşılmıştır. Söz konusu atölyelerde kentlerimizi yapılandıran belediyelerin erişilebilirlik standartlarını eksiksiz olarak uygulamalarına destek olmak ve sahada yaşanan sorunlara çözüm bulunması hedefiyle “Erişilebilirlik Atölyeleri”; “Kaldırımlar”, “Yaya Geçitleri”, “Duraklar”, “Kent Parkları” ve “Halka Açık Tuvaletler” başlıklarında düzenlenmiştir. Yozgat belediyelerinin de davet edildiği yapıli çevreye yönelik Atölyeler şunlardır;

- 30 Eylül 2021 tarihinde İç Anadolu Bölgesinde yer alan Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar,”
- 29 Mart 2022 tarihinde İç Anadolu Bölgesi Belediyelerinde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Yaya Geçitleri”,
- 29 Kasım 2022 tarihinde İç Anadolu Bölgesi Belediyelerinde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Duraklar”,
- 30 Kasım 2022 tarihinde İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar”,
- 17 Ekim 2023 tarihinde İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerindeki Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar”,
- 6 Haziran 2023 tarihinde Belediyelerin engelli hizmetleri birimlerinde görev yapan yönetici ve personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar-Yaya Geçitleri-Duraklar”,
- 7 Haziran 2023 ve 24 Ekim 2023 tarihlerinde İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerindeki Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Yaya Geçitleri”,

- 8 Haziran 2023 tarihinde İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde bulunan Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Duraklar”,
- 13 Haziran 2023 tarihinde İç Anadolu Bölgesinde yer alan Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kent Parkları”,
- 7 Kasım 2023 tarihinde İç Anadolu bölgesindeki Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Halka Açık Tuvaletler”,
- 16 Ekim 2024 tarihinde İç Anadolu bölgesindeki Belediyelerde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar”,
- 11 Aralık 2024 tarihinde İç Anadolu Bölgesi Belediyelerinde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Yaya Geçitleri”.

Erişilebilirlik Atölyeleri’nde yapıli çevreye ek olarak web sayfalarının erişilebilir olarak tasarlanması ve erişilebilir hale getirilmesi de ele alınmış “Erişilebilirlik Atölyeleri: Web Erişilebilirlik Eğitimi” konulu 19 atölye çalışması yapılmıştır.

- 21 Ekim 2021 tarihindeki atölye içlerinde Yozgat ilinin de bulunduğu 27 il valiliğinde görev yapan ilgili teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Atölyeleri: Web Erişilebilirlik Eğitimleri”,
- 29 Kasım ve 6 Aralık 2024; ayrıca 11-12-13 Aralık 2024 tarihlerinde “Erişilebilirlik Atölyeleri: Web Erişilebilirlik Standartları Eğitimleri” valilikler ve taşra kurumları, üniversiteler ve belediyelerce katılım sağlanarak gerçekleştirilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sosyal medya platformlarında erişilebilir bilgi paylaşımlarının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla düzenlenen “Erişilebilirlik Atölyeleri: Sosyal Medyanın Erişilebilirliği Eğitimi” başlıklı 6 atölye çalışmasına basın birimi yönetici ve çalışanları katılım sağlamıştır ve Yozgat ilinde bulunan kurum ve kuruluşlar da davet edilmiştir.

Bakanlığımız tarafından Ulaşılabilirlik/Erişilebilirlik Destek Projesi (UDEP/ERDEP) ile örnek uygulamalar yapılarak, erişilebilirliğin yaygınlaştırılması ve bu konuda farkındalık sağlanması amaçlanmıştır. Yozgat ilinde seçilen kamu binalarının erişilebilirlik düzenlemeleri için bütçe aktarılmıştır.

Yozgat İlinde Bakanlığımıza bağıli 1 resmi bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezi bulunmaktadır.

Korunma ve bakım hizmeti alan engelli bireylerin sağığına erişimi 5510 sayılı Kanun kapsamında yürütölmektedir. Bununla birlikte Bakanlığımıza bağıli resmi bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde bakım hizmeti alan engelli bireylere yönelik iş ve işlemler “Engellilerin Bakımı Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik” kapsamında yürütölmektedir.

Bakanlığımızca engelli bireylerin bakım hizmeti talepleri ölkemizde dünya standartlarına uyumlaştırılan Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik (ÇÖZGER) ve Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik (ESKR) kapsamında düzenlenen sağığık kurulu raporları dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

Kuruluşlarda bakım hizmeti alan engelli bireylerin sağığık takibi sağığık personeli tarafından yürütölmektedir. Her engelli birey için ayrı bir sağığık dosyası bulunmaktadır. Kuruluşa kabulü yapılan veya yapılacak olan engelli bireyin dosyası incelenmekte, tıbbi teşhis ve değerlendirilmesi de yapılarak engelli bireylerin kullandığı ilaçların ve diğler tedavi araçlarının takibi yapılmaktadır. Kuruluştaki

sağlık personeli tarafından tabibin verdiği tedavi doğrultusunda engelli bireylere ilaçlar dağıtılmakta veya kullanılması sağlanmakta, engelli bireylerin enjeksiyonları ve pansumanları yapılmakta ve tedavi takip defterine miktar ve zaman belirtilerek kaydedilmektedir. Engelli bireylerin devamlı kullandıkları ilaçlar yazdırılmakta ve temin edilmektedir. Kuruluşa gelen engelli bireylerin SGK kaydı yoksa GSS (Genel Sağlık Sigortası) sistemine giriş yapıp sağlığa erişimi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.